

LEDELSESBERETNING 2012

2012 bød både på en stor flytning og omfattende restaureringsarbejder, samtidig med at brugerne strømmede til, og vi måtte forsvare vores arbejde i medierne.

I løbet af året modtog Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv støtte eller tilsagn om støtte fra bl.a. 3F's Medie- og Kulturfond, A.P. Møller & Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til Almene Formaal, Arbejdsmarkedets Feriefond, Augustinus Fonden, Bygningsbevaringsfonden af 1975, Carlsbergfondet, Carlsbergs Mindelegat, Eduard Walthers Legat, Erik B. Sunds Fond, EU, Frimodt-Heineke Fonden, Grafisk Almenvelgørende Fond v/HK Danmark, Knud Højgaards Fond, Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorcks Fond, Kooperationen, Kulturstyrelsen, Lizzie og Ejler Ruges Fond, LO, Ny Carlsbergfondet, RealDania, Strange-Galholts Fond, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Tipsmidlerne og Tuborgfondet.

Vi vil gerne benytte lejligheden til at takke for den økonomiske velvilje, vi møder, og som er en afgørende forudsætning for vores arbejde med at indsamle, forske og formidle på det arbejderhistoriske område.

Den samlede institution havde i 2012 106.717 gæster. Det er en fremgang på 39% i forhold til 2011, der dog også var et meget dårligt besøgsår, bl.a. som følge af byggearbejder og delvis lukning af særudstilling og restaurant efter det store skybrud. Det meget gode besøgstal i 2012 skyldes i øvrigt formentlig en kombination af populære udstillinger og en massiv pressedækning.

I det følgende beskrives året 2012 ud fra perspektiverne samlinger, forskning, udstillinger og kataloger, den digitale verden, anden formidling, undervisning, bygninger, salg og organisation.

SAMLINGERNE

I 2012 blev der både i museum, arkiv og bibliotek arbejdet med kvalitativ udvikling af samlingerne. Ikke mindst en stor flytning var anledning til at udskille enkelte dele af samlingerne og få sorteret og registreret nogle af de afventende dele.

Desværre betød flytningen, at alle arkivmaterialer skal pladsregistreres på ny. Det er en enorm opgave, som fortsætter i 2013, men som heldigvis også fører en forbedring af registreringerne med sig, fordi der sker fejlretninger i forbindelse med arbejdet.

Museumssamlingerne

Museet har i årets løb modtaget 98 afleveringer, hvilket er et fald på ca. 30 % i forhold til året før. Langt de fleste afleveringer er fortsat uopfordrede, men faldet afspejler, at museet i stadig højere grad siger nej tak allerede ved den telefoniske henvendelse. Mange afleverer dog stadig uden at kontakte museet først. En del genstande indlemmes i studiesamlingen med henblik på anvendelse i skoletjenesten og i børnemuseet.

I alt er der i 2012 indført 236 genstandsnumre og 3 arkivfonde i Regin, heraf omfatter 123 numre kulturhistoriske genstande og 113 numre kunstværker. Der er oprettet 7 nye sager. De relativt lave tal afspejler, at året har været præget af flytningen.

Af målrettede hjemtagelser i 2012 kan det nævnes, at museet har modtaget udvalgte beklædningsdele og tre "regnskabsbøger", som var udstillet i "John Kørner – Kvinder til salg". Genstandene har tilhørt udenlandske prostituerede i Danmark, og de belyser det voksende samfundsproblem med trafficking, som bl.a. udspringer af manglende muligheder for uddannelse og arbejde i verdens fattige lande.

I foråret gik Esbjerg Højskole, der med mere end 100 års virksomhed bag sig var Danmarks ældste arbejderhøjskole, konkurs. Museet foretog en besigtigelse i forbindelse med lukningen med henblik på hjemtagelse af væsentlige genstande til belysning af stedets historie og betydning. Desværre var der kun ganske få genstande af betydning tilbage, men hjemtagelsen omfattede dog forhandlingsprotokoller fra institutionen og elevforeningen samt nogle få genstande. Museet har gjort boet opmærksom på nogle få værker, som vi ønsker at modtage til samlingen, hvis dette kan lade sig gøre. Det er endnu uvist om museets ønsker kan imødekommes, da konkursen stadig er under behandling.

Sidst på året gennemførte museet en hjemtagelse af udvalgte møbler m.m. fra et tidstypisk og meget helstøbt indbo i et parcelhus i Skovlunde i samarbejde med Kroppedal Museum. Genstandene er taget hjem med henblik på en kommende boligudstilling og vil ikke blive indlemmet i samlingen. Der udestår endnu hjemtagelsen af fronten på carporten, som vil blive hentet i forbindelse med, at huset rives ned.

Arbejdermuseet fik i 2012 mulighed for at erhverve John Kørners maleri "Simone". Det indgik i udstillingen "John Kørner. Kvinder til salg", som blev vist på Arbejdermuseet i 2011 som en del af en billedrække, som John Kørner udførte specielt med Arbejdermuseet i tankerne.

Desuden har museet modtaget maleriet "Den frugtsommelige" af Albert Gammelgaard (1897-1963). Værket er ét af to værker som museet har fået tilbudt som testamentarisk gave. Værket er af betydning for museets samling, da Albert Gammelgaard var medstifter af kunstnersammenslutningen Kammeraterne, der udmærker sig ved et socialt engagement i sin kunst.

I 2012 fik museet Kulturstyrelsens tilladelse til at udskille en række genstande fra museets store samling af møbler, dukkevogne, symaskiner og støvsugere m.m. Nogle genstande er kommet videre til andre museer. Således har Københavns Museum modtaget en række møbler til deres studiesamling, Søfartsmuseet i Helsingør har modtaget en drejebænk og et arbejdsbord til deres studiesamling og Danmarks Tekniske Museum har modtaget nogle af dukkevognene til deres samling. Nationalmuseet er ved at få overdraget en stor faldhammer til deres industriudstilling.

Til Folketinget har museet udlånt en række genstande fra Stauning. Det drejer sig om en pibe, et par briller, en fyldepen og et visitkort. Genstanden er udstillet i Folketingets nye publikumsområde og udgør en del af en udstilling om demokratiets udvikling i Danmark.

I årets løb har museet givet Søfartsmuseet lovning på udlån af faner, kataloger fra Daells varehus og gasblus til deres kommende udstilling, der er under opbygning i en nedlagt tørdok.

Tilvækst og registrering af arkivmateriale

Arkivet modtog i 2012 bl.a. Per Hækkerups dagbøger fra perioden 1932-1939. De giver et interessant indblik i den senere så indflydelsesrige socialdemokrats ungdom.

Som led i et fællesprojekt med Det Russiske Statsarkiv for Socio-Politisk Historie og Syddansk Universitet har arkivet modtaget kopier af de danske personsager fra Kominterns kadreafdeling. Samlingen omfatter 466 sager omhandlende over 600 personer fordelt på ca. 11.000 sider.

Derudover er der modtaget arkivmateriale bl.a. vedrørende forstander på Esbjerg Arbejderhøjskole Rasmus Vind, socialdemokrat Bjarne Hedtoft, Enhedslisten og Socialistisk Arbejderparti samt tilvækst til arkiverne fra SF'er Ebba Strange og Landsforeningen til Samvirke mellem Danmark og Sovjetunionen.

Arkivet modtog i 2012 i alt 62 hyldemeter arkivmateriale. Dette tal er væsentlig lavere end normalt, men skyldes, at en række faste afleveringer er udskudt til 2013 pga. flytningen.

I 2012 blev der bl.a. registreret og tilgængeliggjort følgende arkiver: Enhedslisten, Arbejdernes Andels-Boligforening, Boldklubben Kammeraterne, Den Danske Boghandlermedhjælper Forening samt Branchesikkerhedsråd nr. 11 Social- og Sundhedsvæsenet.

Introduktioner

I 2012 har flytningen til Tåstrup affødt en række rundvisninger for grupper fra lokalområdet. Derudover er diverse hold af studerende i lighed med tidligere år blevet introduceret til materialet i bibliotek og arkiv. Der var bl.a. et hold studerende forbi fra Århus for at høre om såkaldt ”grå litteratur”.

Fotosamlingen

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (ABA) har opnået støtte fra EU-kommissionen til deltagelse i projektet EuropeanaPhotography. Målet med hele projektet er at digitalisere 505.000 fotografier fra perioden 1839-1939. Heraf skal Arbejdermuseet & ABA levere 25.000, mens resten af indholdet kommer fra 18 partnere i en lang række europæiske lande, heriblandt Italien, Spanien, Frankrig, Polen og Slovakiet. Fotografierne vil blive publiceret i Europeanaportalen, EU-kommissionens højt prioriterede indgangsportal til den europæiske kulturarv, hvor Danmark p.t. er meget minimalt repræsenteret.

Det erklærede mål med EuropeanaPhotography er at bringe fotografiets repræsentation i Europeana op på verdensklasseniveau. Fotografiet som selvstændigt medium figurerer indtil videre kun sporadisk i Europeana, hvor hovedparten af billederne er fotografier af kulturgenstande såsom malerier og manuskripter.

I 2012 skannede vi ca. 7500 fotos i forbindelse med projektet og registrerede ca. 6600. Den store opgave, der nu forestår, er arbejdet med at udvælge og konvertere de dele af vores metadata der skal med over i Europeana.

Tidsskriftssamlingen

Der er stort set hele året været arbejdet ud fra, at samlingen skulle klargøres til flytning, så den efter at være stillet op på ny, ville være overskuelig at arbejde videre med. I forbindelse med flytningen blev der også kasseret i dubletsamlingen.

Der er i årets løb modtaget materialer fra diverse arkivafleveringer, som skulle gennemgås og enten kasseres eller indgå i samlingen.

Plakatsamlingen

I forbindelse med plakatudstillingen og flytningen blev mange af plakaterne ompakket, så de nu har bedre opbevaringsforhold. Udstillingen "Et råb fra muren – 100 års politiske plakater" og det tilhørende katalog genererede masser af ny viden om materialerne, og vi kan mærke, at det har givet folk lyst til at aflevere deres samlinger til os.

Brugen af arkivalier og bøger

På grund af flytningen var læsesalen lukket for brugere i perioden 1.5. til 30.8.2012

I 2012 behandlede arkivet 207 ansøgninger om adgang til arkiver. I alt blev der udlånt 2092 arkivenheder, 88 emnearkivsager samt scannet en del materiale i forbindelse med besvarelser til forskningsinstitutioner o.l. Derudover blev der behandlet 54 fjernlånssager til journalarkivernes arkivstiftere. De mest brugte arkiver i 2012 var Socialdemokratiet, LO, Jens Otto Krag, Thorvald Stauning og DKP.

I alt besøgte 740 læsesalen, og der var 9580 udlån og fornyelser af bøger og tidsskrifter, hvilket er en tilbagegang i forhold til sidste år. Det skyldes formentlig lukkeperioden. Samtidig oplever vi en stigning i henvendelser, der ekspederes pr. mail/telefon uden fysisk fremmøde.

Konservering

I 2012 har arbejdet koncentreret sig om udstillingsforberedelse i form af istandsættelse, montering og opstilling samt nedtagning. Plakatudstillingen skulle efter udstillingen på Arbejdermuseet pakkes ned og udlånes. En af årets store opgaver var montering af Salon Agnes, en frisørsalon, som blev delvist genskabt på Arbejdermuseet i forbindelse med Golden Days festivalens fokus på 1950'erne. Året sluttede med montering af tegninger til Hans Ticha udstillingen i 2013.

Først forberedelse af og senere oprydning og pladsregistrering efter den store magasinflytning af kunst- og tekstsamlingerne og flytning af konserveringsværkstedet har været meget arbejdskrævende i 2012.

FORSKNING

I 2012 færdiggjorde arkivar Henning Grelle sin bog "Det kooperative alternativ" om Arbejderkooperationens historie. Den udkom som en del af markeringen af Kooperationens 90 års jubilæum og fik hele 6 hjerter, da den blev anmeldt i Politiken. Arbejderkooperationen blev med bogen for første gang gjort til genstand for en samlet historisk behandling. Kooperationen er arbejderbevægelsens "tredje streng", men til forskel fra de to andre strenge - den faglige og den politiske - har dens historie og samfundsmæssige betydning ikke i synderligt omfang tidligere fristet historikerne.

I slutningen af året udkom antologien "Komintern og de dansk-sovjetiske relationer", der bl.a. blev redigeret af arkivar Jesper Jørgensen. Bogen har samlet danske og udenlandske forskere for at gøre status over forskningen i Komintern og de dansk-sovjetiske relationer og er første skud på stammen af et dansk-russisk samarbejde om i fællesskab at forstå den nyeste fortid. Bogen udspringer af en dansk-russisk konference med samme navn afholdt på SDU i september 2011, og den er redigeret i et samarbejde mellem Arbejdmuseet & ABA, SDU, Institut for Verdenshistorie ved Ruslands Videnskabernes Akademi og Det Russiske Statsarkiv for Socio-Politisk Historie. Jesper Jørgensen bidrog med artiklerne "De fem Stutthoffangers tur til Moskva i foråret 1945" (s.m. Thomas Wegener Friis, SDU) og "Studiet af dansk kommunismes historie", mens associeret forsker Chris Holmsted Larsen bidrog med artiklen "At biografere en "almindelig" dansk kommunist".

Vicedirektør Hanne Abildgaard arbejdede i 2012 med forskningsprojekt "John Christensen (Barbermaleren). Autodidakten, der blev kult i både den arbejderkulturelle offentlighed og det officielle kunstliv". Det arbejde fortsætter i 2013.

Museumsinspektør Helle Leilund har arbejdet med forskningsprojektet "Da (næsten) alle drømte om enfamiliehuset", hvor hun bl.a. har interviewet beboere i de almene bebyggelser Lundegården og Blåkildegård. Også det projekt videreføres i 2013. En del af materialet derfra skal desuden indgå i en udstilling i 2014.

Museumsinspektør Margit Bech Larsen arbejdede i 2012 med et forprojekt til en ph.d. om arbejderidentitet. Selve ph.d.-projektet påbegyndes i september 2013. I den forbindelse blev konferencen "Hvem er arbejderne?" afholdt. Konferencens udgangspunkt var spørgsmål som: Hvem er arbejderne? Hvordan har man traditionelt defineret en arbejder? Hvem opfatter sig som arbejdere i dag? Og hvordan er de moderne lønarbejders forhold til bl.a. solidaritetsbegrebet og de kollektive aktionsformer, der traditionelt har stået centralt i arbejderbevægelsen? På konferencen lagde historikere, sociologer og arbejdere op til diskussion af arbejderidentitet under overskrifterne: Arbejdere før og nu, de "nye" velfærdsarbejdere samt nye tider – nye arbejdere?

Direktør Louise Skyggebjerg publicerede artiklen "Et nyt 'kommunikationslandskab' – nye teknologier i brug på kontoret" i Tidsskrift for Arbejdsliv. Artiklen bygger på et forskningsprojekt om, hvordan de teknologiske ændringer har påvirket arbejdet på kontor.

Hanne Abildgaard fungerede som medvejleder for tidligere studentermedhjælp og projektansat museumsinspektør på Arbejdmuseet, Karen Westphal, i forbindelse med hendes ph.d.-studium. Målet med projektet er en gennemgribende revision af kunsthistorieskrivningen om dansk kunst under den kolde krig.

Hanne Abildgaard deltog desuden i forskningsnetværket "Modernismeinitiativet", hvis formål bl.a. er udarbejdelse af en overordnet forskningsstrategi på modernismeområdet.

UDSTILLINGER OG KATALOGER

Et råb fra muren – 100 års politiske plakater

"Plakaten fører krig fra hvert andet gadehjørne i den industrielle by", skrev socialdemokraten Julius Bomholt i 1932. Krigsmetaforen afspejler de politiske plakaters massive tilstedeværelse i det offentlige såvel som i det private rum gennem de sidste 100 år. Her har de fra ledige mure og lygtepæle fungeret som våben i tidens politiske og sociale kampe.

Mere end 12.000 af disse plakater fra ind- og udland findes i dag på Arbejdmuseet & ABA. Her er en herlig blanding af skøre og skæve, grimme og flotte, sjove og alvorlige plakater, som helt sikkert ikke ville være blevet gemt, hvis ikke Arbejdmuseet & ABA havde gennemført en aktiv indsamling blandt de mange politiske partier og bevægelser, som er vokset frem i tilknytning til arbejderbevægelsen. Et udvalg af de mange plakater blev vist i særudstillingen "Et råb fra muren – 100 års politiske plakater" den 11. februar til 3. juni 2012.

I forbindelse med udstillingen blev der holdt en plakatkonkurrence med temaet "1. maj 2012". Der kom 49 bidrag. Vinderen blev Lars Bjørstrup, mens 2. pladsen gik til Malene Kjærsgaard Jensen og 3. pladsen til Anja Marie Palm.

Kataloget til udstillingen blev en stor succes. Det indeholdt artikler om plakaterne som kilder til den politiske historie, om plakatsamlingens udvikling, om nogle af de store plakatomagere (Røde Mor og Mikael Witte) samt en artikel om en plakatoafhængers kamp for at få plakaterne ud i byens rum. Halvdelen af kataloget var dedikeret store helsides genoptryk af nogle af samlingens mest markante eller tidstypiske plakater. Kataloget har været meget efterspurgt, og det har udgjort et bidrag til den ellers meget sparsomme dansksprogede litteratur om politiske plakater

Udstilling om Kooperationen

I anledning af at FN havde udnævnt 2012 til Kooperationens år samt at Kooperationen i Danmark kunne fejre sit 90 års jubilæum, viste Arbejdmuseet en lille udstilling om Kooperationen. I udstillingen kunne man bl.a. se fire malerier malet i anledning af bryggeriet Stjernens 50 års jubilæum i 1952 af Erling Frederiksen. De forestiller produktionen på forskellige kooperative virksomheder og arbejderfamilien samlet omkring spisebordet i en almen bolig omgivet af kooperationens produkter.

Hinsides Horisonten

Særudstillingen "Hinsides horisonten - Poul Anker Bech og Niels Lergaard" blev vist 1. september - 25. november 2012. To malere, to landsdele og to generationer mødtes på udstillingen. Niels Lergaard (1893-1982), for hvem Bornholm spillede en særlig rolle, og Poul Anker Bech (1942-2009), der var tæt forbundet med Vendsyssel. De to kunstnere var begge aktive i en landsdel, hvor havet spiller en dominerende rolle. Fælles for dem er desuden, at de i landskabsmaleriet stræbte efter at udtrykke noget fundamentalt om det

moderne menneskes eksistens, og at de begge var optaget af det menneskeskabte, tidsbestemte og forgængelige miljø over for universets overvældende storhed og konstans.

På udstillingen vistes værker fra en lang række museer, institutioner og private landet over. Udstillingen blev ledsaget af et rigt illustreret katalog med tekster af museumsdirektør Sine Kildeberg, Vendsyssel Kunstmuseum og museumsdirektør Lars Kærulf Møller, Bornholms Kunstmuseum.

Herluf Bidstrup

Den 10. september 2012 ville Herluf Bidstrup være fyldt 100 år. I den anledning vistes et udvalg af hans tegninger fra 1950'erne i museets butik. Bidstrup startede sin virksomhed på *Social-Demokraten*, men efter Anden Verdenskrig skiftede han til det kommunistiske dagblad *Land og Folk*. I 1950'erne blev han både deltager i og emne for den kolde krig. Bidstrup blev efterhånden frosset ud af det toneangivende danske kulturliv, men han fik en stadig større arbejdsmark i de daværende socialistiske lande, som han ofte besøgte. Udstillingen var baseret på Arbejdmuseets meget store samling af Bidstrup, der også omfatter den Lenin-pris, han modtog i 1964, en af de højeste anerkendelser i den daværende socialistiske verden.

Mike Kollöffel: Spor i Amazonas

Sidst på året fik Arbejdmuseets gæster lejlighed til et gensyn med fotografen Mike Kollöffel, der for nogle år siden stod bag udstillingen "Enkerne fra Guatemala". Til den nye udstilling havde Mike Kollöffel fotograferet i Huaorani-indianernes territorium i Amazonasområdet i Ecuador. I løbet af et halvt århundrede har Huaorani-indianerne lært sig at forene livet som jægere og samlere i skoven med en eksistens på kanten af industrisamfundet. Det blev en udstilling, der handlede om identitet, natur, regnskoven, ressourcer, olieindustrien og om, hvordan vi forholder os til verden omkring os.

Jul hos familien Hansen

Igen i år har der været pyntet til jul i 1950'er-udstillingen med granguirlander. Butikkerne lokkede med både bløde og hårde pakker til mor, far og børnene. Familien Hansens lejlighed fra 1950'erne var i anledning af julen pyntet op med adventskrans, nisselandskab, kravlenisser og anden tidstypisk julepynt. I køkkenet havde fru Hansen gjort klar til julebagning.

Udstillinger på vandring

I 2012 blev udstillingen "Revolution i Norden – Den finske Borgerkrig 1918", som Arbejdmuseet producerede i 2010, vist først på The Finnish Labour Museum Werstas og siden på Dalarnas Museum i Sverige.

DEN DIGITALE VERDEN

Hjemmesiden

Set i forhold til 2011 steg brugen af hjemmesiden kraftigt, og antallet af unikke sidehenvisninger blev mere end 3-doblet. Fotobutikken havde også et stigende antal besøgende, mens arkiv- og bibliotekssystemet var lidt mindre benyttet end i 2011. Det skyldes formentlig lukkeperioden i forbindelse med flytningen.

	Unikke besøgende	Sidevisninger
Arbejdermuseet.dk	119.747	1.395.552
Arkiv- og bibliotekssystem	12.860	138.250
Fotobutik	21.771	117.099

Hjemmesiden "Humlen ved Carlsberg" blev i 2012 restruktureret pga. tilbagevendende tekniske og søgemæssige problemer. Siden vil blive relanceret i 2013.

Forarbejdet til ny hjemmeside gik i gang i 2012. Håbet er at kunne lancere en ny hjemmeside i løbet af 2013.

Facebook

I forbindelse med udstillingen "Et råb fra muren – 100 års politiske plakater" blev der bragt mange historier på facebook, mange af dem byggende på viden, som man kun kan opnå gennem mange års arbejde med samlingerne. I det hele taget bruges facebook mere og mere aktivt med stor succes.

Nyt bookingsystem

Nyt bookingsystem gik i luften den 1. februar. Brugere har taget vel imod den nye service, hvor man ikke længere behøver at ringe ind for at bestille en omvisning, men kan booke den selv via hjemmesiden.

Plads til os alle

"Plads til os alle" er en beretning om den danske arbejderbevægelses historie, der skildrer udviklingen fra industrialiseringens barndom til nutidens informationssamfund.

"Plads til os alle" har oprindeligt været et selvstændigt websted, der nu er flyttet ind på arbejdermuseet.dk. Fortællingens 8 dokumentarfilm kan ses på Filmstriben.

ANDEN FORMIDLING

Vinterferie

I vinterferien blev der budt på gratis omvisninger i særudstillingen "Et råb fra muren – 100 års politiske plakater". Tre dage kunne man også svinge trællåret i festsalen, hvor der blev budt på undervisning i Charleston og jitterbug.

Foredrag i samarbejde med Folkeuniversitetet

I februar og marts var der i samarbejde med Folkeuniversitetet en række foredrag under titlen "Danske kommunister". Det handlede om Børge Thing, Mogens Fog, Børge Houmann, Thomas Døssing og Carl Madsen. Samarbejdet med Folkeuniversitetet fortsatte i september, hvor der var fire foredrag under fællestitlen "Socialdemokratisk efterretningsvirksomhed fra Hedtoft til Krag".

Arbejderhistorieprisen 2011

Arbejderhistorieprisen 2011, som uddeles af Arbejdermuseets Venner, SFAH samt Arbejdermuseet & ABA, tildelte Bo Ærenlund Sørensen for hans speciale "China – A worker state with no worker Movement?" ved en ceremoni i Arbejdermuseets festsal den 1. marts.

Sørensen har på baggrund af radiointerview med kinesiske arbejdere undersøgt det voksende antal konflikter på det kinesiske arbejdsmarked.

Sommerferie

I sommerferien kunne børn med en flip-flapper i hånden følge Rigborg, et helt almindeligt arbejderbarn, gennem museets udstillinger og til sansereolen, hvor man kan gå på opdagelse i hemmelige og spændende skuffer fyldt med spor efter fem forskellige arbejderbørn. Der var også mulighed for at gå på skattejagt i udstillingerne. Skattejagten fandtes både i en udgave for børn og i en udgave for voksne.

Jazz for folket

I Jazz-festival-ugen var der den 13. juli "Swing of Horror" arrangeret af SwingShoes og Per "Rock", der havde fået to jazz-navne til at lave en battle, som man gjorde det i gamle dage i Savoy Ballroom i New York - under swings storhedstid fra 1935 til 1945. Der blev også spillet ragtime og tilbudt danseundervisning.

Golden Days: 1950erne bag facaden

Fra den 7. til den 23. september bød Arbejdermuseet & ABA på et alsidigt program i anledning af Golden Days festivalen. Der var kold krig og kiksekage, foredragsmaraton, 1950'er-satire og totalt udsolgt til farsrand og svedig rock'n roll-fest.

Den 9. september var der foredragsmaraton, der med 8 skarpe foredrag gav et helt særligt indblik i et konfliktfyldt årti. Den 15. september var der svedigt 1950'er bal i den historiske festsal inkl. autentisk frisørsalon, foredrag og danseundervisning. Den 16. og den 23. september var der gratis omvisninger, hvor man kunne blive klogere på arbejderfamiliens vilkår i perioden efter 2. verdenskrig. I hele perioden blev der vist et udvalg af Herluf Bidstrups tegninger fra 1950erne. De spænder fra politisk-satiriske kommentarer over tidens store temaer som oprustning og krigsfare til kærligt humoristiske billeder af danskernes dagligdag under velfærdsstatens fremvækst. Endelig var Arbejdermuseet & ABA repræsenteret ved erindringsdagen på Frederiksberg Runddel, hvor medarbejdere fra Skoletjenesten førte an i 1950ernes mest elskede børnelege.

Den 19. september viste DR2's Danskernes Akademi forelæsningen "De forhadte kommunister" om de danske kommunisters op- og nedture i 1950'erne. Medvirkende fra Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv var Chris Holmsted Larsen og Jesper Jørgensen.

Oplæsning

I anledning af litteraturfestivalen "KBH læser" blev der læst højt på Arbejdermuseet. Den 6. november var det Kurt Petersen med "Men du bliver jo aldrig til noget" og den 8. november Anne-Grete Nicolaisen med "68'ernes husmødre".

Flot design

I anledning af Design- og håndværksdagen 1. november viste studerende fra Håndarbejdets Fremmes seminarium deres arbejde frem i udstillingen Industriarbejdet.

Foredrag

To af Ruslands førende historikere besøgte Arbejdermuseet & ABA den 9. oktober. Andrei Sorokin holdt foredraget "RGASPI: From secrecy to openness", mens Nikita Petrov holdt foredraget "The Soviet security apparatus and the sovietization of Eastern Europe". Andrei Sorokin er leder af Det Russiske Statsarkiv for Socio-Politisk Historie (RGASPI), der bl.a. indeholder dokumenterne fra Komintern og Sovjetunionens Kommunistiske Parti fra før 1952. Nikita Petrov er historiker og aktiv i NGO'en Memorial samt forfatter til en række bøger om Stalins Sovjetunionen.

Kulturnatten

På Kulturnatten var der liv i gården, hvor Ølhalle bød på varm suppe og godt øl, mens lirekassemanden underholdt. Inde på museet kunne man gå op opdagelse i Børnenes Arbejdermuseum, lave sin egen kludedukke, se handskemageren arbejde over, opleve lyd- og lysshowet på loftet over festsalen om arbejderbevægelsens dramatiske grundlæggelse og ikke mindst gå til bal i festsalen, hvor Poul Harrisons Jazzband spillede op til dans og studerende fra Tekstilformidleruddannelsen, Håndarbejdets Fremme, fremviste kostumer inspireret af 1950'erne.

Efterårsferien

I efterårsferien var fritiden afskaffet, og børnene blev sendt på akkordarbejde! Når arbejdsdagen var ovre, var der dog også lagt op til leg i Børnenes Arbejdermuseum eller lidt afslapning i kludedukkeværkstedet. Som noget nyt tilbød Café & Øl-Halle en særlig børneret i efterårsferien.

Uhyggelige historier fra gamle dage

Som i 2011 inviterede vi i anledning af Halloween til uhyggelige historier fra de "gode" gamle dage. Der blev vist rundt og læst op af uhyggelige erindringer fra gamle dage om rotter, sygdom, hårdt arbejde og meget andet, og der blev smagt på fedtemadder i en mørklagt festsal kun oplyst af stearinlys.

Juletræsfest

Søndag den 9. december blev der holdt juletræsfest i festsalen. Nisseemor og nissefar spillede op til dans og legede de gamle julelege med børnene. Den historiske festsal har i næsten 100 år dannet ramme om legendariske juletræsfester for arbejdernes børn.

I kaffebaren kunne børn og voksne klippe 50'er-julepynt til julebordets øl- og sodavandsflasker. Kaffebaren solgte også godteposer til børn. I billetsalget og i kaffebaren kunne børn få et julepas og løse små opgaver om julen hos familien Hansen og i butiksgaden på 1. sal.

Ud af huset

Som en udløber af plakatudstillingen var bibliotekar Dorte Ellesøe Hansen inviteret til en emneuge på Langhøjsskolen i Hvidovre, hvor hun fortalte om "protest i Danmark", demokrati, grundlov osv. og fremviste fotografier, plakater og badges til elever fra 0. til 9. klasse.

Artikler

I 2012 skrev Margit Bech Larsen tre artikler i forbindelse med plakatudstillingen: "Et råb fra fortiden – 100 års politiske plakater" i Arbejderhistorie 2012/2, s.74-90; "Et råb fra muren" –

den politiske plakat i nyt lys" i Danske Museer, 2012/3 samt "Et råb fra muren – 100 års politiske plakater" i Journalen. Lokal- og kulturhistorisk tidsskrift, 2012/1

Katrine Madsbjerg skrev artiklen "Hjem til din historie... og historien hjem til dig!" til Slægt og data 4/2012 med en omtale af mulighederne for slægtsforskere i vores samlinger.

Helle Leilund skrev om "En dejlig dag på museum" i Børnehavebogen, april 2012.

Endelig skrev Hanne Abildgaard "Pictures of Industry and Industrial Work in Danish Art from the 1780ies till today", til Eselsonen. Journal of the History of Art, Architecture and Urbanism, vol. I, 2012, No. 1, Sydney 2012 (pp. 59-82). Artiklen er under udgivelse.

Der er således i 2012 både publiceret fagfællebedømte akademiske artikler og formidlingsartikler i blade beregnet for vidt forskellige målgrupper.

Presse og pr

Som noget nyt prøvede vi i 2012 minicards og gratis postkort samt en ny måde at distribuere årsfolderen på. Der blev også indgået et nyt samarbejde med Forbrugsforeningen, som tiltrak mange gæster, og så kan vi se, at det virker, når der har været annoncer i forskellige fagblade.

Institutionen blev omtalt særdeles mange gange i medierne i 2012, bl.a. var der omfattende omtale i forbindelse med plakatudstillingen "Et råb fra muren – 100 års politiske plakater".

De efterhånden mange events, der finder sted på museet, giver både flere og andre publikumsgrupper, men kræver også et stort løbende markedsføringsarbejde. 2012 var derfor også året, hvor vi begyndte at udsende elektroniske nyhedsbreve samt blev mere aktive på Facebook.

UNDERVISNING

Det samlede antal grundskole- og gymnasieelever, der årligt deltager i undervisning på Arbejdersmuseet, har været i konstant stigning siden 2009. I skoleåret 2011/2012 rundede det samlede besøgstal 18.419 Det er en stigning på 1.232 elever i forhold til året før og en stigning på 7.335 elever siden 2009. Det øgede elevantal skyldes især en stigning i antallet af elever fra mellemtrinnet og udskolingen i grundskolen. I perioden 2011 – 2013 er denne målgruppe prioriteret højt, og det har blandt andet resulteret i udvikling af nye undervisningstilbud, nye undervisningsmaterialer og ikke mindst en løbende udvikling af materialer, opgaver, digitaliserede kilder, prøveoplæg m.m. på museets hjemmeside.

Besøgstallet for gymnasieelever har ligget stabilt på cirka 3000 elever siden 2009. I 2012 blev der derfor arbejdet med at udvikle og tilbyde undervisning til gymnasierne med fokus på arbejdet med historiske kilder. Resultatet blev et pilotprojekt omhandlende Kanslergadeforliget. Projektet havde til formål at indsamle erfaringer med arkivformidling til STX (ungdomsuddannelserne) og lægge grunden for et fremtidigt forløb. Ideen bag at arbejde med denne målgruppe var på længere sigt at skabe en ny brugergruppe til arkivet. Projektet blev gennemført i samarbejde med Frederiksborg Gymnasium og HF.

I forlængelse af pilotprojektet udviklede Skoletjenesten undervisningsmaterialet ”Kanslergadeforliget – arbejdsløshed, unge og demokrati” til grundskolen. Til materialet blev der udviklet et online materiale med digitaliserede kilder og supplerende materialer. Et sådan online materiale blev også udviklet til gymnasierne.

Børnenes Arbejdermuseum har været en stor succes set i forhold til antallet af besøg fra børnehaver og indskolingsklasser. I 2012 udviklede Skoletjenesten et pædagogisk kørekort til børnehavepædagoger med henblik på at opkvalificere børnehavernes egen brug af Børnenes Arbejdermuseum. Derudover blev der udviklet fem temakasser, som pædagoger med kørekortet kan få særlig adgang til i forbindelse med besøget. Kurset blev gennemført med 9 deltagere. Det gentages i 2013.

Skoletjenesten indgik endnu engang i Københavns Kommunes ”Turbodansk-projekt”. I 2012 i samarbejde med 8. årgang fra Den Classenske Legatskole. Projektet har denne gang fokuseret på de såkaldt fagligt stærke elever, og udgangspunktet har været museets udstilling ”Familien Sørensen”. Eleverne har bl.a. udarbejdet tekster og små film om familien. I januar 2013 skal eleverne selv formidle udstillingen for andre elever.

Skoletjenesten fortsatte i 2012 sin deltagelse i det nationale og tværinstitutionelle udviklingsprojekt ”Learning Museum”. Projektets formål er at styrke samarbejdet mellem museer, læreruddannelser og grundskoler. Arbejdermuseets deltagelse bestod bl.a. i flere praktikanter fra læreruddannelserne samt en workshopdag med studerende fra Professionshøjskolen UCC. Workshopdagen tog udgangspunkt i udstillingen ”Industriarbejdet”, hvor de studerende kom med nye og alternative indfaldsvinkler til udstillingens pædagogiske og didaktiske fokus. Workshopdagen resulterede i to artikler til tidsskriftet Geografisk Orientering, nr. 3 årgang 42.

Skoletjenesten overgik i 2012 til elektronisk booking i lighed med resten af museet. En stor del af året er derfor naturligt gået med dels udviklingsarbejdet med det nye system, dels implementering og daglig drift af dette.

BYGNINGERNE

Forhusene var pakket ind i stilladser en stor del af 2012. Det skyldes en omfattende tag- og facaderestauration af både Rømersgade 22 og 24.

I forbindelse med restaureringen blev der fundet ægte hussvamp, og en lang række medarbejdere måtte i den forbindelse undvære deres kontorer, mens reparationsarbejdet stod på.

I 2012 blev der desuden arbejdet med forbedringer af kloakeringen og skybrudssikring.

Særudstillingslokalerne

Nyt gulv i særudstillingslokalerne blev lagt i sommeren 2012 som en del af retableringen af lokalerne efter skybrudsskaden i 2011. Desværre levede gulvet ikke op til den forventede kvalitet. Ved årets udgang var der stadig ikke fundet en permanent løsning på problemet.

SALG

Café & Ølhalle

Året har alt i alt været præget af travlhed, dels i selve restauranten, dels i forbindelse med møder og selskaber i festsalen. Som noget nyt har restauranten tilbudt særlige teatermenuer - f.eks. skipperlabskovs før forestillingen ”En særlig hilsen til søens folk”, og der har været afholdt ”kokkeskole” for 130 franske kvinder, der under kyndig vejledning tilberedte smørrebrødet til deres frokost.

Udlejning af festsalen

Festsalen har i 2012 dannet rammen om bl.a. teaterforestillinger, generalforsamlinger, møder og receptioner, sommerbryllupper, forelæsningsrækker i både eget og Folkeuniversitetets regi samt egne events bl.a. i form af udstillingsåbninger, en konference om arbejderidentitet, en forrygende 50'er-fest i forbindelse med Golden Days og en velbesøgt gammeldags juletræsfest for børn og deres voksne.

I 2012 dukkede et bryllup i festsalen op på amerikansk morgen-tv. Det blev efterfølgende vist over 800.000 gange på Youtube.

Butikken

De mange gæster i 2012 har også afspejlet sig i et særdeles godt år i butikken, hvor der har været rift om varerne og en høj omsætning. Mange nye varer har fundet vej til hylderne, samtidig med at der stadig er bud efter de mange klassiske og tidstypiske varer butikken har.

Også vores tilbagevendende julesortiment er blevet meget populært. Selvom det som normalt ”først” kommer frem efter den travle kulturnat og efterårsferie, spurgte de første gæster allerede midt i september efter kravlenisser og andre julesager. Der er efterhånden rigtigt mange stamkunder, der kommer hvert år ”blot” for at julehandle.

I år er der også kommet mange kunder direkte fra gaden, som ville handle i butikken, og som er blevet henvist hertil fra andre butikker rundt om i byen. Alt i alt har året i butikken været godt, travlt og spændende.

ORGANISATION

Personale

I efteråret 2012 blev der taget afsked med museumsforvalter John Larsen, der efter næsten 25 år gik på pension. Ny forvalter blev den mureruddannede Kim Asger Nyborg, der tidligere har arbejdet som forvalter på vikingeborgen Trelleborg.

I 2012 var Lars Hostrup Hansen projektansat på ferielivsudstillingen, der åbner i 2013. Fra december var Susanne Aasted ansat til forberedelse af udstillingen med Hans Ticha, der ligeledes åbner i 2013. Anne-Mette Anker Hansen og Asbjørn C. Aae arbejdede med Kominternprojektet, mens Kathrine Noes Sørensen arbejdede med hjemmesiden Humlen ved Carlsberg. Sidstnævnte var også barselsvikar i Skoletjenesten. Chris Holmsted Larsen var associeret forsker.

Derudover blev der i forbindelse med en række projekter udbetalt honorarer til foredragsholdere m.m. I alt modtog 68 medarbejdere løn og 37 personer honorarer fra Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv i 2012.

Alt i alt beskæftigede Arbejdermuseet & ABA 30,1 årsværk (beregnet efter ATP-bidraget) i 2012.

Nye vedtægter

I 2012 fik Arbejdermuseet & ABA efter krav fra Kulturstyrelsen nye vedtægter. Vedtægtsændringerne indebar bl.a. en slankning af bestyrelsen og indførelsen af et advisory board.

Bestyrelsen

I 2012 udtrådte:

Ole Ibsen, Dansk Metal

Arne Grevsen, 3F

Thomas Wegener Friis, SFAH

Kirsten Nøhr Christiansen, Arbejdermuseets Venner

Susanne Westhausen, Kooperationen

Henrik Preben Sørensen, medarbejderrepræsentant

Flemming Møller Mortensen, Socialdemokraterne

Nye medlemmer var Ane Buch, Håndværksrådet.

Det nye advisory board kom til at bestå af:

Asbjørn Hellum, Statens Arkiver

Jens Thorhauge, tidligere Styrelsen for Bibliotek og Medier

Mogens Jensen, Socialdemokraterne

Niels Jul Nielsen, Københavns Universitet

Per Kristian Madsen, Nationalmuseet

Tonni Hansen, SF

Bestyrelsen bestod pr. 31. december 2012 af:

Marie-Louise Knuppert, LO, formand

Lena Brostrøm Dideriksen, Dansk Artist Forbund, næstformand

Ane Buch, Håndværksrådet

Asbjørn Hellum, Statens Arkiver (valgt af Advisory Board)

Bjarne Salomonsen, A-pressen

Sune Bøgh, Københavns Kommune

Vivi Lønborg Andersen, medarbejderrepræsentant

Samarbejde, netværk og bestyrelser

I 2012 besøgte en delegation fra en mexicansk delstat Arbejdermuseet i forbindelse med et besøg i Danmark med fokus på den danske model og flexicurity. Mexicanerne var meget begejstrede.

Arbejdermuseet & ABA's medarbejdere deltog i 2012 i en lang række relevante faglige fora, konferencer og netværk, herunder ODMs forskningsnetværk, Nyere Tids Netværk, Samlingsnetværket, Håndværks- og Industripuljen, Dragtpuljen, Boligpuljen, IALHI, Worklab og Modernismeinitiativet.

Flere medarbejdere holdt oplæg i relevante fora. Blandt andet holdt Jesper Jørgensen og Louise Skyggebjerg oplæg om hh. Komintern-projektet og de nye læsesalsplaner ved IALHI-mødet i Lissabon.

Louise Skyggebjerg besøgte Katy Archer, direktøren for vores søstermuseum i Manchester, People's History Museum og var også i Oslo for at besøge vores søsterarkiv samt Oslo Museum, der netop nu er ved at etablere et nyt arbejdermuseum i Oslo.

Hanne Abildgaard præsenterede EuropeanaPhotography-projektet ved Det danske Europeana-netværks møde på Det kgl. Bibliotek 2. maj og ved Worklabs årsmøde i Manchester 18.-19. juni.

Hanne Abildgaard repræsenterede Arbejdermuseet & ABA i Privatarkivudvalget. Hun sad endvidere i Arbejdsgruppen vedrørende indsamling og prioritering af landsdækkende, regionale og lokale forenings- og organisationsarkiver, mens Hans Uwe Petersen sad i Arbejdsgruppen vedrørende bevaring og formidling af digitale arkivalier samt Arbejdsgruppen vedrørende DANPA's videreudvikling nedsat af Privatarkivudvalget.

Louise Skyggebjerg sad i bestyrelsen for Danmarks Vej- og Bromuseum samt i bestyrelsen for Teknologihistorisk Selskab.

Jesper Jørgensen og Margit Bech Larsen sad i bestyrelsen for SFAH, Louise Skyggebjerg var med i det bedømmelsesudvalg, der afgør, hvem der modtager Arbejderhistorieprisen, mens Katrine Madsbjerg var medlem af tidsskriftet Arbejderhistories redaktion.

Hanne Abildgaard sad i bestyrelsen for Arbejdernes Kunstforening og i bestyrelsen for Landsforeningen til bevaring af Foto og Film.

Freddie Nielsen var tovholder i FFB, Fagbevægelsens Fælles Bibliotekssystem, der omfatter fire biblioteker.

Helle Leilund var beskikket censor på Københavns Universitet/ Europæisk Etnologi, på Håndarbejdets Fremmes Seminariums tekstilformidleruddannelse og i kulturarvsfag på Det Informationsvidenskabelige Akademi.

Helle Leilund sad i bestyrelsen for Brumleby Museum.

Jesper Jørgensen var korresponderende redaktør (correspondent) af The International Newsletter of Communist Studies (Postdam).

Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv og medarbejdere ved institutionen var i 2012 bl.a. medlem af SLA, Organisationen Danske Museer, ICOM, Landsforeningen til bevaring af Foto og Film, Specialmuseumsforeningen, Danmarks

Forskningsbiblioteksforening, Kulturklik, Worklab, Arlis/Norden, International Association of Labour History Institutions, Selskabet til Bevaring af Industrielle Miljøer, The Society for the History of Technology, The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage samt MID /Museumsformidlere i Danmark.